

BE-A0510_007343_007063_DUT

Inventaris van het archief van Charles Duvivier

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	6
Verwerving.....	6
Inhoud en structuur.....	7
Inhoud.....	7
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN	9
Inventaris van het archief van Charles Duvivier.....	9
1 - 5 Stukken betreffende het historisch onderzoek van Charles Duvivier 19de- begin 20ste eeuw.....	9
6 - 15 Stukken betreffende de orde van de Tempeliers in België, van 1118 tot het jaar VI. 19de-begin 20ste eeuw.....	9
20 - 23 Stukken betreffende Jan Baptist Gramaye. einde 19de-begin 20ste eeuw.	11
21 - 22 Afschriften en analyses van stukken betreffende J.B. Gramaye.....	11

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Charles Duvivier

Periode:
1850-1910

Archiefbloknummer:
BE-A0510.2466

Omvang:

- Omvang geïndexiseerd: 0.50 m
- Laatste bestanddeelnummer: 23.00

Archiefbewaarplaats:
Algemeen Rijksarchief / Archives générales du Royaume

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Alle stukken uit het bestand zijn openbaar. Voor de reproductie van archiefstukken gelden de regels van toepassing in het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Duvivier, Charles.

GESCHIEDENIS

Charles Duvivier is geboren te Leuze op 10 augustus 1834, als zoon van een secretaris/ gemeenteontvanger. Hij gaat naar de lagere school in zijn geboortestad, het middelbaar onderwijs volgt hij aan het Atheneum van Doornik. In 1857 behaalt hij de graad van doctor in de rechten aan de Université libre de Bruxelles (ULB). Hij huwt in 1866 met de dochter van stafhouder Duvigneaud, bij wie hij stage liep. In 1875 wordt hij aan de ULB benoemd tot buitengewoon hoogleraar voor het vak encyclopedie van het recht, dat hij geeft tot 1880. Van 1876 tot 1878 doceert hij er ook het vak inleiding tot het burgerlijk recht. Bevordering tot gewoon hoogleraar komt er in 1878. Twee jaar later ruilt hij het vak encyclopedie van het recht in voor de cursus burgerlijke rechtsprocedure. In 1907 dient Duvivier zijn ontslag in als professor en wordt hij ereprofessor.

In 1879 en 1881 is hij stafhouder van de Orde van Advocaten, in 1883 wordt hij aangesteld tot advocaat bij het Hof van Cassatie, twee jaar later volgt zijn benoeming tot stafhouder bij het Hof van Beroep en het Hof van Cassatie. Duvivier publiceert vooral over rechtsgeschiedenis, de kennis van het oude recht (en dan vooral het middeleeuwse) is volgens hem onontbeerlijk om de eigentijdse instellingen volledig te begrijpen. Hij kan beschouwd worden als één der eerste Belgische mediëvisten. Zijn belangstelling gaat verder uit naar economische en sociale, regionale (Henegouwen) en plaatselijke geschiedenis (Leuze). Grote waardering kreeg hij voor zijn tweedelig werk over Henegouwen van de 7de tot de 12de eeuw ¹. Zijn bijdrage *La Querelle des d'Avesnes et des Dampierre*² wordt in 1896 bekroond met de vijfjaarlijkse prijs van nationale geschiedenis ³.

Hij legt een gigantische verzameling aan van afschriften van originele akten waarvan sommige nadien zouden worden vernietigd door het oorlogsgeweld in de Eerste of Tweede Wereldoorlog.

In 1895 wordt hij lid van de Koninklijke Academie van België, in 1906 van de Koninklijke Commissie voor de Uitgave van oude wetten en ordonnanties van België. Voordien was hij reeds in andere historische verenigingen actief: sinds 1858 als corresponderend lid, sinds 1880 als gewoon lid van de Cercle

---

1 DUVIVIER Ch., Recherches sur le Hainaut ancien du VIIe au XIIe siècle, Brussel, 2 dln., 1865.

2 IDEM., La Querelle des d'Avesnes et des Dampierre, Parijs, 2 dln., 1894.

3 Voor de bibliografie van Charles Duvivier, zie VERRIEST L., Charles Duvivier. Notice biographique, in Annales du Cercle Archéologique de Mons, 1910, 38, p. XV-XXII, en Journal des Tribunaux, 1905, kol. 191.

archéologique de Mons; vanaf 1862 als corresponderend lid van de Société des Sciences, Arts et Lettres du Hainaut, sinds 1890 van de Belgische Academie van Archeologie te Antwerpen en sinds 1873 van de Société historique et littéraire. Hij verleent medewerking aan de *Bulletinsen de Annales* van de Koninklijke Academie, aan de *Revue Trimestrielle*, de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis, de *Revue d'Histoire et d'Archéologie* en *Belgique Judiciaire*. Naar aanleiding van zijn dertigjarig professoraat in 1905 wordt hij gehuldigd, en wordt er ook bij de Klasse der Letteren van de Koninklijke Academie van België een prijs gesticht in de rechtsgeschiedenis die zijn naam draagt. Deze prijs wordt voor het eerst uitgereikt in 1908⁴.

Sinds 1905 draagt een straat te Leuze Duviviers naam.
Op 13 juli 1909 overlijdt hij te Watermaal-Bosvoorde.

ARCHIEF

VERWERVING

Op 1 juni 1920 schenken de broers Duvivier, beiden advocaat te Brussel, een aantal notities en handschriften van hun overleden vader Charles aan het Algemeen Rijksarchief. Het archief wordt ondergebracht in de handschriftenverzameling onder de nummers 3040-3076. In voorliggende inventaris wordt bij elk bestanddeel het vroegere nummer in de handschriftenverzameling vermeld.

---

4 Over de huldiging van Duvivier en de stichting van de prijs, zie *Revue de l'Université de Bruxelles*, 1904-1905, p. 451-457 en *Journal des Tribunaux*, 9 feb. 1905.

Inhoud en structuur

INHOUD

Het archief bestaat uitsluitend uit stukken betreffende het historisch onderzoek van Charles Duvivier en dateert uit de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Het bevat aantekeningen en afschriften van originele archiefbronnen betreffende Brabant, Vlaanderen, Henegouwen en het bisdom Kamerijk in de middeleeuwen; analyses van oorkonden van de graven van Vlaanderen, gemeentelijke vrijheden in België en de Orde van de Tempeliers. Verder ook nog aantekeningen over geschiedschrijver Jan Baptist Gramaye.

Taal en schrift van de documenten
De taal van de stukken is het Frans.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN CHARLES DUVIVIER

1 - 5 STUKKEN BETREFFENDE HET HISTORISCH ONDERZOEK VAN CHARLES DUVIVIER 19DE-BEGIN 20STE EEUW.

1 Aantekeningen, afschriften en brieven. 19de-begin 20ste eeuw.
1 omslag

2 Aantekeningen betreffende Brabant in de 11de en 12de eeuw.
19de-begin 20ste eeuw.
1 omslag

Afschriften van stukken betreffende en briefwisseling over het geschil tussen de Avesnes en de Dampierres in de 13de eeuw.
19de-begin 20ste eeuw.

3 Aantekeningen en afschriften van stukken betreffende de Schelde en de grens tussen Vlaanderen en Brabant, van de 12de eeuw tot 1565. 19de-begin 20ste eeuw.
1 pak

Aantekeningen, briefwisseling en afschriften van stukken betreffende de graven van Henegouwen, 11de-13de eeuw. [19de eeuw].

Analyses van de oorkonden van de graven van Henegouwen, 888-1220. 19de eeuw.
4 liassen

4 Analyses en afschriften van oorkonden van de graven van Vlaanderen en andere heren, van 1211 tot 1294. 19de-begin 20ste eeuw.
1 pak

5 Analyses van oorkonden van gemeentelijke vrijheden van België uit de 11de tot de 15de eeuw. 19de-begin 20ste eeuw.
1 pak

6 - 15 STUKKEN BETREFFENDE DE ORDE VAN DE TEMPELIERS IN BELGIË, VAN 1118 TOT HET JAAR VI. 19DE-BEGIN 20STE EEUW.

6 Analyses en afschriften van oorkonden bewaard in het Rijksarchief Gent, 1292-1315.
1 omslag

-
- 7 Analyses en afschriften van oorkonden bewaard in het Archives départementales du Nord te Rijsel, 1219-1320. 1 omslag
- 8 Analyses en afschriften van oorkonden van 1137, 1167, 1205, 1227, 1257, 1308. 1 omslag
- 9 Analyses van stukken betreffende de relatie van de Tempeliers met de stad Ieper in de 12de tot de 14de eeuw. 1 omslag
- 10 Analyses van privileges verleend aan de Tempeliers door de pausen en van andere archiefstukken, 1202-1239. 1 omslag
- 11 Analyses en afschriften van stukken betreffende de Tempeliers, voornamelijk in Vlaanderen, 12de-13de eeuw. 1 omslag
- 12 Analyses van stukken betreffende de Tempeliers in Henegouwen, 1207, 1231. 1 omslag
- 13 Afschriften van oorkonden van het cartularium van de Tempeliers in Vlaanderen (Rijksarchief Bergen), 1128-1255. 1 omslag
- 14 Briefwisseling, aantekeningen en analyses van oorkonden en andere archiefstukken betreffende de Orde van de Tempeliers. 1 omslag
- 15 Analyses en afschriften van oorkonden en aantekeningen over archiefstukken betreffende de Tempeliers van de 12de tot de 17de eeuw. 1 pak
- 16 Aantekeningen en afschriften van oorkonden betreffende Eustachius, monnik in de abdij van Cambron, tweede helft 13de eeuw. 19de-begin 20ste eeuw. 1 omslag
- Afschriften van stukken betreffende de dekenij van Sint-Brixius te Doornik in de middeleeuwen. [19de-begin 20ste eeuw].
- 17 Klad- en netexemplaar van afschrift van register van prebenden van het bisdom Kamerijk bewaard in het stadsarchief Brussel (register D, f° 193-306). 19de-begin 20ste eeuw. 2 katernen

-
- 18 Afschriften van en aantekeningen betreffende register van prebenden van het bisdom Kamerijk bewaard in het Rijksarchief te Bergen (Kamer van de geestelijkheid van Bergen, Lay. 3, n° 2). 19de-begin 20ste eeuw. 1 pak
- 19 Aantekeningen betreffende oude plaatsnamen in Henegouwen, Brabant en Vlaanderen, van de 10de tot de 14de eeuw. 19de-begin 20ste eeuw. 1 pak
- 20 *20 - 23 STUKKEN BETREFFENDE JAN BAPTIST GRAMAYE. EINDE 19DE-BEGIN 20STE EEUW.*
Aantekeningen en afschriften van stukken betreffende J.B. Gramaye. 1 omslag
- 21 *21 - 22 AFSCHRIFTEN EN ANALYSES VAN STUKKEN BETREFFENDE J.B. GRAMAYE.*
Periode 1575-1618. 1 omslag
- 22 Periode ca. 1600-1618. 1 omslag
- 23 Drukproef van bibliografie van Gramaye getiteld *Liste provisoire des œuvres de Jean-Baptiste Gramaye (Bibliotheca Belgica)*, met aantekeningen van Charles Duvivier, 1884. 1 omslag
- Aantekeningen betreffende de stad en de heren van Leuze. [1860-1890].
- Aantekeningen betreffende het kapittel van Leuze. [1860-1880].
- Aantekeningen betreffende de geschiedenis van de stad Leuze. [1860-1875].